

FUNDACIÓ
GALA-SALVADOR DALÍ

© Salvador Dalí, Fundació Gala-Salvador Dalí, Figueres, 2007

Núm. cat. P 464

Endless Enigma (Enigma sense fi)

Data:	1938
Tècnica:	Oli sobre tela
Dimensions:	114.5 x 146.5 cm
Signatura:	Signat i datat a la part inferior dreta: <i>Gala Salvador Dali 1938</i>
Localització:	Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía, Madrid. Llegat Dalí

Procedència

- Col·lecció de l'artista

Exposicions

- 1939, New York, Julien Levy Gallery, *Salvador Dali 1939*, 21/03/1939 - 18/04/1939, núm. cat. 10
- 1941, Los Angeles, Dalzell Hatfield Galleries, *Salvador Dalí*, 10/09/1941 - 05/10/1941, núm. cat. 17
- 1964, Tokyo, Tokyo Prince Hotel Gallery, *Salvador Dalí : exhibition - Japan 1964*, 08/09/1964 - 18/10/1964, núm. cat. 26
- 1965, New York, Gallery of Modern Art, *Salvador Dalí, 1910-1965*, 18/12/1965 - 13/03/1966, núm. cat. 92
- 1980, London, The Tate Gallery, *Salvador Dalí*, 14/05/1980 - 29/06/1980, núm. cat. 144
- 1983, Barcelona, Palau Reial de Pedralbes, *400 obres de Salvador Dalí del 1914 al 1983*, 10/06/1983 - 31/07/1983, núm. cat. 170
- 1989, Humlebaek, Louisiana Museum of Modern Art, *Salvador Dali*, 16/12/1989 - 11/03/1990, núm. cat. 33
- 1997, Paris, Musée d'Art Moderne de la Ville de Paris, *Années 30 en Europe : le temps menaçant, 1929-1930*, 20/02/1997 - 25/05/1997, p. 194
- 1999, Figueres, Fundació Gala-Salvador Dalí, *Salvador Dalí : Dream of Venus*, 20/12/1999 - 28/02/2000, núm. cat. 185
- 2002, North Miami, Florida, Museum of Contemporary Art, *Salvador Dalí : Dream of Venus*, 14/03/2002 - 30/06/2002, núm. cat. 185
- 2003, Düsseldorf, Museum Kunst Palast, *The Endless enigma : Dalí and the magicians of multiple meaning*, 22/02/2003 - 09/06/2003, p. 202
- 2004, Venezia, Palazzo Grassi, *Dalí*, 12/09/2004 - 16/01/2005, núm. cat. 183
- 2011, Madrid, Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía, *Locus solus : impresiones de Raymond Roussel*, 25/10/2011 - 27/02/2012, p. 220
- 2012, Paris, Centre Pompidou, *Dalí*, 21/11/2012 - 25/03/2013, p. 211
- 2013, Madrid, Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía, *Dalí. Todas las sugerencias poéticas y todas las posibilidades plásticas*, 27/04/2013 - 02/09/2013, p. 211

Bibliografia

- "New Yorkers Stand in Line To See His Six-in-One Surrealist Painting", *Life*, 17/04/1939, New York, p. 45
- Dorothy Kantner, "«Endless Enigma» is just that", *Sun-telegraph*, 17/11/1939, Pittsburgh, Pa., s. p.
- Salvador Dalí, *Vida secreta de Salvador Dalí*, Poseidón, Buenos Aires, 1944, il. 16 (detall)
- Georges Lemaître, *From cubism to surrealism in French literature*, Oxford University, Harvard University, London, Cambridge [Mass.], 1945, p. 208
- A. Reynolds Morse, Michel Tapié, *Dalí: a study of his life and work*, New York graphic Society, Greenwich [Connecticut], 1958, p. 49
- Lola Aguado, "Los tres maestros españoles de la pintura mundial de hoy. ¿Quién es Dalí?", *Gaceta Ilustrada*, 03/02/1962, Madrid, s. p. (detall)
- *Salvador Dalí : exhibition - Japan 1964*, Mainichi Newspaper, Tokyo, 1964, p. 65
- *Chagall, Dalí, Ernst*, Kawade Shobo, [S.l.], 1966, il. 44
- Max Gérard, *Dalí de Draeger*, Blume, Barcelona, 1968, il. 204 (detall)
- A. Reynolds Morse, *A Dalí primer*, The Reynolds Morse Foundation, Cleveland [Ohio], 1970, p. 38
- Salvador Dalí, André Parinaud, *Comment on devient Dalí*, Robert Laffont, Paris, 1973, s. p. (imatge indirecta)
- A. Reynolds Morse, Eleanor R. Morse, *The Dalí adventure : 1943-1973*, The Salvador Dali Museum, Cleveland, [1973], il. 5
- *Ninety-three oils by Salvador Dalí : 1917-1970*, The Salvador Dali Museum, Cleveland, 1973, p. 188
- *Salvador Dalí : a guide to his works in public museums*, The Dali Museum, Cleveland [Ohio], 1973, p. [87]
- *Salvador Dalí ... a panorama of his art*, The Salvador Dali Museum, Cleveland, 1974, p. 188

- Tadao Ogura, Robert Descharnes, *L'Art moderne du monde*, Shueisha, Tokyo, 1974, il. 44, p. 112
- Robert Descharnes, "Los Dalí del Museo Dalí", *Gaceta Ilustrada*, año XIX, nº 941, 20-26/10/1974, Madrid, p. 64
- Luis Romero, *Todo Dalí en un rostro*, Blume, Barcelona, Madrid, 1975, p. 203
- Salvador Dalí, André Parinaud, *Confesiones inconfesables*, Bruguera, Barcelona [etc.], 1975, s. p. (imatge indirecta)
- Ramón Gómez de la Serna, *Dalí*, Espasa-Calpe, Madrid, 1977, p. 84-85 (detall), p. 248 (detall)
- *Salvador Dalí: rétrospective, 1920-1980*, Centre Georges Pompidou, Musée National d'Art moderne, Paris, 1979, p. 255
- Josep Pla, Salvador Dalí (il.), *Obres de museu*, DASA, Figueres, 1981, p. 49
- Dawn Ades, *Dalí and surrealism*, Harper & Row, New York, 1982, p. 129
- *400 obres de Salvador Dalí del 1914 al 1983*, Obra Cultural de la Caixa de Pensions, [Madrid], 1983, p. 134
- Ignacio Gómez de Liaño, *Dalí*, Polígrafa, Barcelona, 1983, il. 85
- *Distribucions d'art surrealista*, Distribucions d'Art Surrealista, Barcelona, 1983, p. 8
- "Los Dalí que se verán en Barcelona", *La Vanguardia*, 28/05/1983, Barcelona, p. 5 (detall)
- Miguel de Cervantes Saavedra, Salvador Dalí (il.), *Il Fantastico idalgo don Chisciotte della Mancianca*, Del Drago, Milano, 1986, p. 267
- Takahiko Okada, *Dalí*, Shueisha, [S.I.], 1986, p. 40
- *Effetto Arcimboldo*, Bompiani, Milano, 1987, p. 309, p. 311 (imatge indirecta)
- *Ecrire sur soi en Espagne: models et ecarts*, Publications Université de Provence, Aix-en-Provence, 1988, p. 281
- Agustín Sánchez Vidal, *Buñuel, Lorca y Dalí: el enigma sin fin*, Planeta, Barcelona, 1988, coberta, p. 275
- *Entender la pintura: Dalí*, Orbis - Fabri, Barcelona, 1989, p. 23
- *Louisiana revy*, [Louisiana Revy], Humlebaek, 1989, p. 29
- Paul Moorhouse, *Dalí*, Magna Books, Wigston [Anglaterra], 1990, p. 93
- René Passeron, *Salvador Dalí*, Ars Mundi, [S.I.], 1990, p. 72
- Luis Romero, *PsicoDálico Dalí*, Mediterranea, Barcelona, 1991, p. 108
- Jaime Brihuela, *Miró y Dalí: los grandes surrealistas*, Anaya, Madrid, 1993, p. 74
- A. Reynolds Morse, *Dalí's animal crackers*, Salvador Dalí Museum, St. Petersburg, Florida, 1993, p. 72 (detall)
- *Dalí*, Cercle d'Art, Paris, 1994, il. 19
- Robert Descharnes, Gilles Néret, *Salvador Dalí, 1904 -1989*, Benedikt Taschen, Köln, 1994, p. 308
- Marco Di Capua, *Dalí*, Librairie Gründ, Paris, 1994, p. 202
- *Salvador Dalí*, Polígrafa, Barcelona, 1994, il. 19
- Haim Finkelstein, *Salvador Dalí's art and writing, 1927-1942: the metamorphoses of Narcissus*, Cambridge University Press, Cambridge, 1996, p. 205
- *Années 30 en Europe: le temps menaçant, 1929-1930*, Paris Musées, Flammarion, Paris, 1997, p. 194
- Robert Radford, *Dalí*, Phaidon, London, 1997, p. 202
- Ian Gibson, *The Shameful life of Salvador Dalí*, Faber and Faber, London, 1997, il. XXX
- Mark J. LaFontaine, *Dalí and postmodernism: this is not an essence*, State University of New York Press, Albany, N.Y., 1997, coberta (detall)
- Agustín Sánchez Vidal, *Salvador Dalí*, Electa, Madrid, 1999, p. 50-51
- Ian Gibson, *Lorca-Dalí: el amor que no pudo ser*, Plaza & Janés, Barcelona, 1999, p. 8
- *Salvador Dalí: Dream of Venus*, Fundació Gala-Salvador Dalí, Fundació "La Caixa", Figueres, Barcelona, 1999, p. 189 (detall)
- Robert S. Lubar, *The Salvador Dalí Museum collection*, Bulfinch, Boston - New York - London, 2000, p. XII
- *Dalí's optical illusions*, Wadsworth Atheneum Museum of Art, Hartford, Connecticut, 2000, p. 27
- *Dalí, imatges invisibles*, Museu de Cadaqués, Ajuntament de Cadaqués, Cadaqués, 2001, p. 10
- Juan Antonio Ramírez, *Dalí: lo crudo y lo podrido*, A. Machado Libros, Madrid, 2002, p. 75
- *Antoni Gaudí Salvador Dalí*, Loft, Barcelona, 2002, p. 91
- *The Endless enigma: Dalí and the magicians of multiple meaning*, Hatje Cantz, Ostfildern-Ruit, 2003, frontispici, p. 202
- Salvador Dalí, *Obra completa: Textos autobiográficos 2*, Destino, Fundació Gala-Salvador Dalí, Sociedad Estatal de Conmemoraciones Culturales, Barcelona, [Figueres], [Madrid], 2003, s. p. (imatge indirecta)
- Ricard Mas Peinado, *Universdalí*, Lunwerg, Barcelona, Madrid, 2003, p. 25

- Laia Rosa Armengol, *Dalí, icono y personaje*, Cátedra, Madrid, 2003, p. 183
- Lluís Llongueras, *Todo Dalí : vida y obra del personaje más genial y espectacular del siglo XX*, Generalitat de Catalunya, [Barcelona], 2003, p. XIII (imatge indirecta), p. LXVIII
- *Artcurial : collection Perrot Moore*, Artcurial : Briest - Poulain - Le Fur, Paris, 2003, p. 99
- Jean-Louis Gaillemín, *Dalí : master of fantasies*, Harry N. Abrams, New York, 2004, p. 89
- Fèlix Fanés, *La Pintura y sus sombras : cuatro estudios sobre Salvador Dalí*, Museo de Teruel, Teruel, 2004, p. 172
- *Companion to Spanish surrealism*, Tamesis, Woodbridge, 2004, il. 7
- *Persistence and memory : new critical perspectives on Dalí centennial*, Bompiani, [Milà], 2004, p. 64 (detall)
- Jean-Louis Gaillemín, *Dalí the impresario of surrealism*, Thames & Hudson, London, 2004, p. 89
- Tonia Raquejo, *Dalí: metamorfosis*, Edilupa, [Madrid], 2004, p. 132
- *Dalí*, Bompiani, [Milà], 2004, p. 299, p. 496 (imatge indirecta)
- *Salvador Dalí i Federico García Lorca : la persistència de la memòria*, Viena, Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura, Barcelona, Barcelona, 2004, p. 21
- *Obra completa : Álbum*, Destino, Fundació Gala-Salvador Dalí, Sociedad Estatal de Conmemoraciones Culturales, Barcelona, [Figueres], [Madrid], 2004, p. 108-109 (imatge indirecta)
- Maria Lluïsa Borràs, *Salvador Dalí : vida i obra d'un geni*, Columna, Barcelona, 2004, s. p.
- *Dalí : afinitats electives*, Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura, Barcelona, 2004, p. 262
- *Dalí. Cultura de masses*, Fundació La Caixa, Fundació Gala-Salvador Dalí, Barcelona, Figueres, 2004, p. 239
- *It's all Dalí*, Museum Boijmans Van Beuningen, Rotterdam, 2005, p. 422
- *Surrealism USA*, National Academy Museum, New York, Ostfildern-Ruit, Germany, 2005, p. 22
- Catherine Millet, *Dalí et moi*, Gallimard, [París], 2005, p. 63
- *Dalí. Noves fronteres de la ciència, l'art i el pensament*, Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura, Barcelona, 2005, p. 70
- Montse Aguer i Teixidor, Marc Aufraïse, *Dalí versus Schaal*, Distribucions d'Art Surrealista (DAS), [Figueres], 2006, p. 44 (imatge indirecta)
- *Dalí's universe and masterpieces of surrealists*, The Museum of Art, Ehime (Japó), [2006], p. 43
- *Salvador Dali centennial retrospective*, Ueno Royal Museum, Ueno, 2006, p. 19
- Marta Luna, Toni Matas, *Dalí i els altres secrets*, Distribucions d'Art Surrealista, Figueres, 2006, p. 9
- Torsten Otte, *Salvador Dalí : Eine Biographie mit Selbstzeugnissen des Künstlers*, Königshausen & Neumann, Würzburg, 2006, p. 77
- *Salvador Dalí: an illustrated life*, Tate Publishing, Fundació Gala-Salvador Dalí, Sociedad Estatal de Conmemoraciones Culturales - Ministerio de Cultura, London, [Figueres], [Madrid], 2007, p. 108 (imatge indirecta)
- Agustín Sánchez Vidal, *Salvador Dalí*, Fundación Mapfre. Instituto de Cultura, Madrid, 2007, p. 80-81, p. 138 (imatge indirecta)
- Angela Wenzel, *The Mad, mad, mad world of Salvador Dali*, Prestel, Munich, 2007, p. 21
- Mª Mercè Riera i Arnijas, *Dalí, Giro*, [Barcelona], 2008, p. 95, p. 139
- *Une image peut en cacher une autre : Arcimboldo, Dali, Raetz*, Réunion des Musées Nationaux, Paris, 2009, p. 247
- *Un perro andaluz 80 años después*, Sociedad Estatal de Conmemoraciones Culturales, La Fábrica, Madrid, 2009, p. 90
- Juan Antonio Ramírez, *El Objeto y el aura : (des)orden visual del arte moderno*, Akal, Madrid, 2009, p. 25
- Montse Aguer i Teixidor, *Los tesoros de Salvador Dalí*, Librería Universitaria, Barcelona, 2009, p. 40
- Jesús Lázaro Docio, *El Secreto creador de Salvador Dalí : el método paranoico-crítico, 1927-1937*, Eutelequia, Madrid, 2010, il. 22
- Astrid Ruffa, *Salvador Dalí*, La Central, Barcelona, 2010, p. 41
- *Culture Chanel*, Museum of Contemporary Art [MoCA], Shanghai, 2011, p. 242 (imatge indirecta)
- *Locus solus : impresiones de Raymond Roussel*, Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía, Turner, Madrid, [Madrid], 2011, p. 220
- Catherine Grenier, *Salvador Dalí : l'invention de soi*, Flammarion, París, 2011, p. 163
- Thierry Dufrène, *Salvador Dalí : double image, double vie*, Hazan, Malakoff, 2012, il. 13
- *Dalí*, Centre Pompidou, Paris, 2012, p. 211

- -, -, -, Marc Aufraise, Marc Aufraise, Caroline Barbier de reulle, Marijke Peyser-Verhaar, Astrid Ruffa, Ha, *Les Cahiers du Musée national d'art moderne [Coberta] | [Sumari] | Éditorial | Les prémices du théâtre photographique de Salvador Dalí (1932-1933) | Portraits de fantasmes | Salvador Dalí et la musique*, Éditions du Centre Pompidou, Paris, 2012, p. 78
- *Dalí i els seus tallers*, Das Edicions, Figueres, 2013, p. 26 (imatge indirecta)
- David Lomas, *Simulating the marvellous : psychology - surrealism - postmodernism*, Manchester University Press, Manchester, New York, 2013, p. 307
- *Disney & Dalí : architects of the imagination*, Disney, Los Angeles, New York, 2015, p. 48 (imatge indirecta), p. 59 (imatge indirecta)
- Gabriel Montua, *Dalís 20. Jahrhundert : die westliche Kunst zwischen Politik, Markt und Medien*, De Gruyter, Boston, Berlin, 2015, p. 152

Gestió de drets de reproducció

Els drets de propietat intel·lectual de les obres de Salvador Dalí i, per tant, de les reproduïdes en aquesta pàgina web, són titularitat de l'Estat Espanyol, cedits en exclusiva a la Fundació Gala - Salvador Dalí.

D'acord amb la legislació vigent en matèria de propietat intel·lectual, queda prohibida la reproducció (total o parcial), la distribució, la transformació, la comunicació pública, la posada a disposició interactiva, així com qualsevol altra explotació, per qualsevol mitjà, de les obres contingudes en aquesta pàgina web.

Qualsevol explotació de les obres de Salvador Dalí queda subjecta a la necessitat de sol·licitar autorització prèvia a VEGAP (91 532 66 32/ 93 201 03 31; www.vegap.es) i d'obtenir la corresponent llicència. La infracció dels drets de propietat intel·lectual de les obres de Salvador Dalí serà perseguida d'acord amb la legislació vigent.